

LA PORPRA

La indústria de la porpra que van desenvolupar els fenicis va aconseguir tanta fama, que ja el món grec va denominar al poble cananeu de la zona de l'actual Líban com “*Phoinikes*” en al·lusió al color de la porpra.

EXPANSIÓ FENÍCIA I COMERÇ PRÒSPER (s. IX a. C.)

Amb l'expansió fenícia pel Mediterrani va sorgir un comerç pròsper amb el qual les metròpolis i colònies van aconseguir una gran riquesa a partir del s. IX a. C. Es van potenciar les indústries, destacant la dedicada als tints; en concret, la de l'anomenada “porpra de Tir”, molt desitjada per les classes més poderoses i la cobdícia de les quals va posar en perill el prestigi i exclusivitat d'aquest tintat. Tal va ser la fama d'aquest color que, en època romana, encara s'emprava com a element de distinció.

Closca de murex

EL DESAGRADABLE TREBALL DE LA PORPRA

Per a obtenir el pigment de la porpra es necessitaven dues espècies de caragols carnívors: el *murex trunculus* i el *murex brandaris*, als quals calia extreure'ls una glàndula. Podia fer-se mitjançant l'aixafament del mol·lusc dins de la seva petxina, o traient la glàndula amb una eina. Aquesta mucosa de color blanc, en contacte amb l'exterior començava a podrir-se, provocant una olor nauseabunda i

canviant de color, primer al verd i després al porpra. Quan hi havia suficients glàndules de *murex*, a tota aquesta massa viscosa se li afegia aigua de mar i es coïa durant 10 dies.

UNA FAMA EN EXPANSIÓ

Els fenicis ja tenien un comerç pròsper per tot el Mediterrani amb productes com el vi, perfums o ceràmiques; les teles tintades van contribuir a l'enlairament de l'economia a l'ésser un element summament benvolgut.

La producció de les teles tenyides de porpra es feia, en la seva majoria, a la ciutat de Tir, però també es van fundar colònies on aquesta activitat va destacar, com Beirut, Arwad o Sarepta.

Per a obtenir 1'4 gr de tint, eren necessaris 12.000 *murex*, la qual cosa a penes cobria el pam d'una màniga. És per això que el preu d'aquestes teles era molt elevat, estant fins i tot més valorat que l'or. La recol·lecció d'aquests caragols no era suficient per a la creixent demanda, per la qual cosa van aprofitar les noves colònies al Mediterrani per a crear instal·lacions especialitzades en la captura d'aquests mol·luscos, com va ocórrer a Almuñécar (Granada), Morro de la Mezquitilla (Màlaga), i en enclavaments dels actuals Tunísia i el Marroc.

En Sa Caleta no s'han trobat restes arqueològiques que puguin definir un treball a escala per a la consecució de porpra. Les evidències més antigues d'aquesta indústria són ja d'època tardopúnica. No obstant això, en el jaciment de Sa Caleta s'han trobat nombroses restes de *murex*, per la qual cosa no podem descartar treballs a petita escala per a aconseguir tan preuat producte.